

ἔχουν τυπωθῆ ἀπὸ σαφάντα χρόνια κ' ἑδῶθε. Μὲ κίνδυνο μεγαλείτερο μᾶς φοβερίζει τώρα ἡ «Φαῦστα». βλέπω κι ἀνασκοπώντας μὲν ἄρχομένα μάτια οἱ παραπετέδες. Αὐτὸι δὲν ἔχουν ἀνάρητην τὸ ἰδοῦν καὶ τὸ παταλάβον τὸ ἔργο εἰδαν ὅμως τὴν ὑποδοχὴν ποὺ ἔλαβε, πατάλαβαν ὅτι ἀξίζει, κι αὐτὸι τὸν φτανεῖν. Καθέται ἄλλο εἶδος τέχνης τὸ κυπτάζον τώρα μὲν παταφρονετικό χαμόγελο, λυρικὰ καὶ φιλοσοφικὰ ποιήματα, ψυχολογικά διηγήματα, κοινωνικά δράματα, σωγοφικὲς λαζαριστὲς τῆς τωρινῆς, τῆς διηῆς μας τῆς ζωῆς. Τραγοδία καὶ πάλι τραγωδία! Μὲ αὐτοκράτορες καὶ αὐτοκρατορίσσες μὲν παθαρεύοντας καὶ δωδεκασυλλάβοντας μὲν ψυχος καὶ ἀρχοντιά. Καὶ θ' ἀρχίσουν νὰ ἔσφουν· έχουν τραγωδίες, καὶ τὰς ἴδητε τὶς θὰ συμβῇ δίκιος τὴ γερὴ μάθηση τοῦ Βερναρδάνη στὰ χέρια τους ἡ ιστορία θὰ γίνη ἀπαιρηθεὶσης ἡ παθητικὴ του ποίησις, ποὺ θυμίζει τὴ Μούσα τοῦ Εὐφρίτη, θὰ γίνη φομαντικὴ αἰσθηματολογία γιλικανάλατη τὰ οητοὶ καὶ ἐν τῷ συμματικῷ μάτηση τοῦ θεοῦ θεοῦ τοῦ ἔρθρου ἐπαρχιακῶν ἐφημερίδων ἡ γλώσσα του ἡ τεχνητή, ἀλλὰ καὶ παλλιτεχνητή, στὰ χέρια τους ἡ γίνη δασκαλικὸ θησανόρισμα ἀπὸ ἐλληνικούς. Κ' ἔπειτα ὑπάρχει ἔνας νόμος σκληρός ποὺ θέλει ὅταν πασχίζεις γιὰ νὰ μιμηθῆς ἔναν ποιητή, νὰ τοῦ παίρνης μόνον τέσσαρημές, ποτὲ τὴν ὁμορφιά του. «Ἐτοι κι ὅταν κάνης νὰ μιμηθῆς τὸ φέρσιμο ἔντος ἀνθρώπου, τοῦ πάρεντος τὰ κοντήματα καὶ τὴν περιπτησία του, ἀλλὰ τὴν ὄψη του δὲν μπορεῖς νὰ τὴν πάρῃς. Μὲ θὰ μοῦ εἰπῆς: οἱ μεγάλοι ποιηταὶ δὲν ἀνοίγουν τὸ δρόμο σὲ ἄλλους ποιητὰς ποὺ θάρσουν νι αὐτοὶ στεφανωμένοι ὕστερ' ἀπὸ αὐτοὺς νὰ τραβήξουν στὸν ἴδιο δρόμο, σὰν αὐτοὺς; Μάλιστα, τὸν ἀνοίγουν ἀλλὰ οἱ ἄλλοι, ὅσοι ἀξίζουν, ἀν τὸ διαβοῦν ἀπὸ τὸν ἴδιο δρόμο, ἀλλὰ ποτὲ δὲν κυπτάζουν νὲ πατήσουν στὰ σημάδια ποὺ ἀφήσαν τὰ πόδια τῶν ἄλλων. Φαντάζομαι στὸ μέλλον ἀλλὰ ἔργα μὲ τὴν ἴδια φωτιὰ καὶ μὲ τὴν ἴδια δύναμη τῆς «Φαῦστας» θάζουν πολλὰ χαρίσματα, ἡ ἔνα τὸ μεγαλήτερο: πῶς δὲ θὰ μοιάξῃ ἡ χάρη τους μὲ τὴ χάρη τῆς «Φαῦστας».

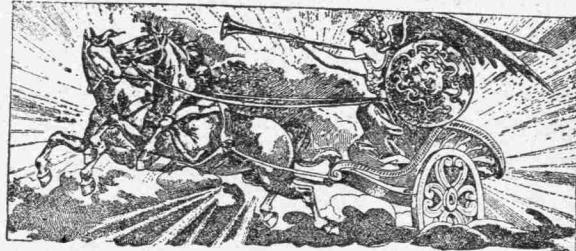
Ο ΦΙΛΟΣ ΣΟΥ

Τὸ κάτιοθι ἐπίγραμμα ἔτσι τάχη ἡμῖν πρής δημοσίευσιν ὑπὸ τοῦ ἐν Πετρουπόλει λογοκρίτου τῶν εἰς Τριστίαν εἰσερχομένων ἐλληνικῶν ἐκδόσεων κ. Δ. Μενάγιου.
Σ. ι. Δ.

ΑΥΤΟΣΧΕΔΙΟΝ ΕΠΙΓΡΑΜΜΑ
εἰς τὸν ἀρτίως ἔγκαινιασθέντα ισθυὸν τῆς
Κορίνθου.

Ἐσθοῦν κυδαλίμου τε Γεωργίου ἡνιοχεῦντος
Ἐλλήνων λαόν, σὺν παρακούοιτι ἔτι.
“Ολγαχίστονώρ, ἰσθμός, παροδίτα, Κορίνθου
Ωρύζη, κεδοῦν Τύρρο ἀγοῦ ἐννεσίης
Οφρα κεν ‘Εσπερίους ῥήγιστ’ Ασίη τε πελάζων
‘Ησ’ Ἐλλησπόντῳ εἴ μαζ’ ἀξίην ἔσι
Ἐργα βροτοῖς ἐπαμοιβί’ ἐπὶ γθονὶ πουλυθοτείρη
Καὶ λαοῖοι φέρη πλούστον ἰδ’ ἀρμονίην.

Δ. ΜΕΝΑΓΙΟΣ

ΑΝΑ ΤΟ ΑΣΤΥ

Καθ' ἔκστηγι ἐσπέραν εἶνε μεστὰ μέχρις ἀσφυξίας τὰ δύο θεάτρα, ὅπου παριστάνεται ἡ Φαύστα τοῦ κ. Βερναρδάκη. Τὴν π. Τετάρτην ἀνεβιβάσθη πρῶτον ἐπὶ τῆς σκηνῆς τῆς Ὁ μονοὶ αἱς καὶ τὴν ἔπομένην εὐθὺς ἐπὶ τῆς σκηνῆς τῶν Ὁ λυμπίων. Τὸ δράμα τοῦτο πατέκτησε πράγματι τὰς Ἀθήνας, ἐγένετο δὲ τὸ ζήτημα τῆς ήμέρας. Δὲν ἀκούει τις ἀλλοὶ η περὶ Φαύστας καὶ Βερναρδάκη, περὶ τῆς ὑποκρίσεως, περὶ τοῦ ἔυρισματος τῶν ἡθοποιῶν, ἐμφανισθέντων ὅλων ὡς Ρωμαίων ἀνέυ μύστακος, περὶ τῆς ὑπερτιμήσεως τῶν εἰσιτηρίων, περὶ τῆς συρροής τοῦ κόσμου, περὶ τῶν κρίσεων τοῦ τύπου. Ὁ ποιητὴς καὶ οἱ θησποίοι ἐγένοντο ἀντικείμενον θερμοτάτων ἐκδηλώσεων ἐκ μέρους τοῦ ἐνθουσιῶντος κοινοῦ, ἡ δὲ Φαύστα δύναται νὰ θεωρηθῇ ἀδιστάκτως ὡς ἡ μεγίστη ἐπιτυχία τοῦ ἐλληνικοῦ θεάτρου. Περὶ τῆς ἀξίας τοῦ δράματος μᾶξας ἀπολαύσσει τοῦ κόσμου νὰ κάμωμεν εἰσινδήποτε λόγον ἐνταῦθα δημέτερος συνεργάτης κ. Κ. Παλαμᾶς, ὁ ὄποιος εἰς τὸ προσεχὲς φύλλον τῆς ‘Ἐστίας θὰ δημοσιεύσῃ ἐκτενῆ ἀντοῦ’ ἀνάλυσιν.

†

Καὶ τὸ ζήτημα τοῦ ἔυρισματος τῶν ἡθοποιῶν δὲν πρέπει νὰ μείνῃ ἀπαρατήρητον. Ὁ κ. Βερναρδάκης ζήθεσεν ὡς ὄρον ἐκ τῶν δύο οὐκ ἀνέυ τὴν ἀφίξεων τοῦ μύστακος. Οἱ θησποίοι ἐδίστασαν ὀλίγον. ‘Αλλὰ πῶς ἀλλως νὰ παρασταθοῦν ὡς Ρωμαῖοι; ἔπειτα δ. κ. Βερναρδάκης ἐπέμεινεν...’ Ήναγκάσθησαν λοιπὸν νὰ θυτιστώσιν εἰς τὸν βωμὸν τῆς τέχνης τὸ κόσμημα τοῦ ἄνω γείλους — ἀν καὶ διὰ πολλοὺς πάντας ἀλλοὶ ἡτοὶ ἡ κάστημα! — Οὕτω δὲ ἡ ἐμφάνισί των ἐγένετο καθ' ὅλας τὰς ἀπαιτήσεις τῆς τε ιστορίας καὶ τοῦ ποιητοῦ. ‘Ἐν τούτοις δὲν θὰ τοῖς χρησιμεύσῃ μόνον διὰ τὴν Φαύσταν. Απηλλάχθησαν βάρους περιπτοῦ. Ὁ θησποὶος πρέπει νὰ ἔγῃ σόσον τὸ δυνατὸν ἐλεύθερον τὸ πρόσωπον διὰ γά τὸ μεταπλάττη κατ' ἀρέσκειαν. Τοῦτο εἶχε κατανοήση πρὸ πολλοῦ δ. κ. Παντόπουλος, ὃς ἀληθῆς καλλιτέχνης, ὃ μόνος ὁ ὄποιος πρὸ πολλοῦ δὲν φέρει μύστακα, γωρίς βεβαίως νὰ μαντεύῃ ὅτι ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ θὰ τὸν ἐμμεσῦντο αἰφνῆς ὅλοι τους οἱ συγάδελφοι. Τὸ ἔυρισμα τοῦ μύστακος θὰ διατηρηθῇ τόρχ πλέον καὶ θὰ γίνη συρρᾶς παρὰ τοῖς θησποῖς. ’

†

Τὸ ἐνδιαφέρον τὸ ὄποιον παρέχει σήμερον τὸ ἐλληνικὸν θέατρον ἤγγαγε τοὺς ἡθοποιοὺς καὶ πολλοὺς τῶν φιλομουσῶν νὰ σκεφθοῦν ἀπὸ τοῦδε καὶ περὶ τῆς χειρεργινῆς περιόδου. Δὲν ἀπεφασίσθη εἰσέτι τίποτε ὄριστικόν. ‘Αλλὰ καθ' ὅλα τὰ φαινόμενα δὲν θὰ λείψωσιν αἱ παραστάσεις μετά τὰς πρώτας βροχάς. Θίασος καλῶς κατηρτισμένος, συμπρατέτων τῶν ἀδελφῶν Ταξιουλάκη, τοῦ Παντόπουλου καὶ τῆς Δος Βερνώνη, θὰ ἐγκαθιδρυθῇ παριστάνων ὅλων τῶν χειμῶνα. Λέγεται ἐπίσης ὅτι θὰ συστηθῇ καὶ ἐπιτροπή, διὰ νὰ κρίνῃ καὶ ἐκλέγῃ τὰς ἔργα, καὶ

ότι θὰ ληφθώσιν ὅλα τὰ μέτρα, ώστε νὰ ἔξασφαλισθῇ ἡ ὑποστήριξις τοῦ κοινοῦ. Εὐχόμεθα νὰ πραγματοποιηθῶσιν ὅλα τὰ ὥρατα ταῦτα σύνειρα, ἀφ' οὗ μάλιστα σήμερον, μὲ τοὺς ήθωποιοὺς τοὺς ὅποίους ἔχουμεν καὶ τὸν ὑπὲρ αὐτῶν ἐνθουσιασμὸν τοῦ κοινοῦ, ἡ πραγματοποίησίς των δὲν μᾶς φαίνεται πολὺ δύξικολος.

Πῶς ἀνατρέφουν τὰ τέκνα των μερικαὶ μητέρες ἀνὰ τὸ "Ἄστυ":

Δύο παιδία μικρᾶς ἡλικίας, τὸ ἐν δεκατετές καὶ τὸ ἄλλο ἑξατές, ἤλιον εἰς ἕριδα, τὸ μεγαλείτερον δὲ ἑκτύπησε τὸ μικρότερον διὰ λίθου καὶ τοῦ ἔθραυσε τὴν κεφαλήν. Κλάματα, φωναίς, καὶ ὅλ' ἡ γειτονεἰὰ τοῦ Ψυρρῆ εἰς τὸ ποδάρι. Ὁ δράστης ἐκινδύνευσε νὰ κακοποιηθῇ ἀλλ' εἰς τὴν κριτικωτέραν στιγμὴν προσέτρεξεν ἡ μήτηρ, ἤρπασε τὸν σκύμνον τῆς καὶ καταφίλησε αὐτὸν διὰ τὸ ἡρωτὴν κατόρθωμά του, ὅπου τὸν δεινῶς τὰς γυναικας τῆς γειτονιᾶς, κι ὅποιαι εἴχον ἐπέμβη ὑπὲρ τοῦ τραυματισθέντος.

Οἱ ἐπαρχιῶται μᾶς ἐκδικοῦνται διὰ τὴν ὑπερβολικὴν γῆλωσσαν τῶν ἐφημερίδων μας καὶ καμμίαν φορὰν μᾶς στέλλουν εἰδήσεις, μὰ κάτι εἰδήσεις! . . . Οὕτως εἰς τὸ προηγούμενον φύλλον τῆς «Ἐ στίας, παραλαβόντες τὴν εἰδησιν ἐκ τῶν Καιρῶν, ἀγνεγράψαμεν τὰ κατὰ τὴν ἐν Πύργῳ δολοφονίαν τοῦ δημοσιογράφου Γκριμούτη, διαπραγχύσαν ὑπὸ ἀστυνομικοῦ ἀλητῆρος. Ἀλλὰ τὸ τηλεγράφημα τῶν Καιρῶν ἦτο εἰς βαθὺδὲν ἀπίστευτον ὑπερβολικόν, διεψεύσθη δὲ ἀμέσως τὴν ἐπισύσαν καὶ ἐπισήμως. Ἡ δολοφονία δὲν ἦτο παρ', ἀπλὴ ἀμυγὴ διὰ μαχαριάς, τὴν ὁποίαν ἐπορχύνησε κατὰ τοῦ δημοσιογράφου, ἀγνοῶν μάλιστα αὐτὸν καθ' ὀλοκληρίαν, εἴς πρώην ἀστυνομικὸς ἀλητῆρ, ἐλθὼν εἰς λόγους μετ' αὐτοῦ ἐν κεντρικῷ τῆς πόλεως καρφεῖσθαι καὶ ἀμέσως μετὰ τὴν πρᾶξιν συλληφθεῖς. Καὶ ἡ ἐκδοσίς αὐτῆς πιθανὸν νὰ μὴ εἴναι αὐτόχρημα ἡ ἀκρίβεια, ἀλλὰ τέλος πάντων πλησιάζει περισσότερον πρὸς τὴν ἀληθείαν ἀφ' οὗ ὁ κ. Γκριμούτης ζῇ καὶ βασιλεύει!

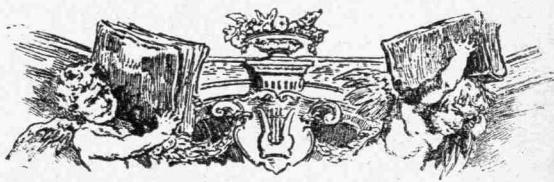
Δύο μαθηταὶ τῆς Ριζαρίου Σχολῆς, ἐξαφανισθέντες ἀπὸ ἡμερῶν καὶ καταζητούμενοι ὑπὸ τῆς ἀστυνομίας, ἀνεκαλύφθησαν τέλος εἰς ἐν δωμάτιον παρὰ τὴν Πλάκαν κρυπτόμενοι. Οδηγηθέντες ἐνώπιον τοῦ Διευθυντοῦ τῆς ἀστυνομίας, ἐξωμασιογράφηθησαν πρὸς αὐτὸν ἀλαίοντες, ὅτι δὲν ἐπειθύμουν κατ' οὐδένα λόγον νὰ γείνωσιν ἰερεῖς. Τοῦ λοιποῦ ὁ κανονιστὸς τοῦ σχολείου θὰ εἴναι αὐτηρός, ὅλοι δὲ οἱ μαθηταὶ θὰ εἴναι ὑποχρεωμένοι νὰ σπάζωνται τὴν ιερωσύνην, πρὸς τὴν ὁποίαν οἱ δύο μικροὶ ἀποστάται, κοσμικοὶ μέχρι μυελοῦ διστεῶν, δὲν εἶχον καμμίαν ὅρεξιν νὰ θυσιάσουν τὰ χρυσᾶ των γειάτα. Έκ τῆς ἀστυνομίας ἀπεστάλησαν πρὸς τὸν Διευθυντὴν τῆς σχολῆς ὁ ὅποιος θὰ προσκαλέσῃ τοὺς κηδεμόνας των διὰ νάποφασίσουν περὶ τοῦ πρακτέου. Ἡ ἀστυνομία δύως πρὸ παντὸς ἐπρεπε νὰ φροντίσῃ ὥστε νὰ μὴ ἐνεργηθῇ καμμία πίεσις καὶ κανεὶς ἐκδιασμὸς κατὰ τῶν μικρῶν Ριζαριτῶν.

Τὸ Σκρίπτειον τῶν τελείωνει ὡς ἔξηρες τὴν περιγραφὴν μᾶς πυρκαϊᾶς ἐκ τῶν τόσων αἱ ὁποῖαι ἐξερράγησαν τὰς ἡμέρας αὐτάς:

« . . . Δὲν ὑπῆρχε νερό, δὲν ὑπῆρχον ἀντλίαι, δὲν ὑπῆρχον στρατιῶται καὶ ἐν τούτοις τὸ πῦρ ἐσθύσεν. Ἐν τῇ ἀπελπισίᾳ ἤρχισαν νὰ ἐκνεγώνουν σάκκους πλήρεις χωμάτων. Ἔπι τῷ θεάματι ἡκούσθη ἀπόιοις :

— Καὶ τώρα γαῖα μιχθήτω πυρί.

ΧΡΟΝΙΚΑ

Φιλολογικά

Η ἐκ τῆς ἀνευρέσεως τῆς τῆς τῆς Αθηναίων Πολιτείας τοῦ Αριστοτέλους περιγραφεῖσα φιλολογικὴ κίνησις εἴναι ἐκπληκτική. Ήμέρα δὲν παρέργεται, καθ' ἣν νὰ μὴ ἐκφέρεται εἰς φῶς μεγάλη τις ἡ μικρὰ διατριβῆς, ἀναφερούμενη εἰς τὸ πολυθύμητον τοῦ Αριστοτέλους συνταγμάτιον. Οἱ δριτοὶ ἐκδόται τῆς «Ἀθηναίων Πολιτείας» καθηγηταὶ Βιλαμούδιτς ἐν Γοτίγγη καὶ Κάθιελ ἐν Στρασβούργῳ προσχρέλλουσι τὴν προσεγκὴ ἐκδοσιν εἰδικῶν πονημάτων περὶ τῆς ἀριστοτελικῆς συγγραφῆς. Τὸ πόνημα τοῦ Βιλαμούδιτς «Ἀριστοτέλης καὶ Λαζαρί» εἰς δύο τόμους πραγματεύεται ὑπὸ ἴστορικὴν ἔποψιν πάντα τὰ ἀναγόμενα εἰς τὴν «Ἀθηναίων Πολιτείαν». Τὸ δὲ τοῦ Κάθιελ, «τὸ ὕσχος καὶ τὸ κείμενον τῆς Αθηναίων Πολιτείας» ἔρευνας λεπτομερῶς τὸν λεκτικὸν γραμματῆρα.

— Ο βασικὸς τόπος τοῦ Σιάκου ἀπέστειλεν εἰς τὸν Μάξι Μύλλερ, τὸν διάσημον γλωσσολόγον, 100 λίτρας πορὸς ἐξακολούθησιν τῆς μεταφράσεως τῶν Ιερῶν Βιβλίων τῆς Ανατολῆς, ὑπεγέθη διὰ τοῦ τακτικῶς θεοποτέλλη ἵστον ποσὸν μέχρι πέρατος τοῦ ἔργου.

Επιστημονικά

Ο Γερμανὸς περιγγητής Χόλουμπ, περιελθὼν μετὰ τῆς συζύγου του διαχώρους γύρως τῆς Αφρικῆς κατέτρισε πλουσιωτάτην συλλογὴν ζώων, πτηνῶν, ὄρυκτων καὶ ἄλλων ἀντικειμένων, ἀπιναὶ ἐξέθεσεν ἐν Βιένην. Εἴχε δὲ τὴν καλωσύνην ἐξ ἀγνῶν πρὸς τὸ ἡμέτερον θέμον αἰσθηματων ν' ἀποστείλῃ εἰς τὴν Ἐλληνικὴν Κυθέρην κατάλογον τῶν ἀντικειμένων, ἐξ ὃν ἀπαρτίζεται ἡ συλλογὴ του μὲ τὴν στημείωσιν ὅτι προσφέρεται νὰ διωρήσῃ εἰς τὸ ἡμέτερον μουσεῖον δύο ἐκ τῶν ἀντικειμένων τούτων ἥθελε κρίνει αὐτὴ διὰ ἡδύναντο νὰ πλουτίσωσι τὸ ήμετέρον ψυσιογραφικὸν μουσεῖον. Η Κυθέρησις διειθίσθει τὸ ἔγγραφον εἰς τὴν πρωτανείαν τοῦ Πανεπιστημίου μὲ τὴν ἐντολὴν νὰ καλέσῃ τὸν διευθυντὴν τοῦ ψυσιογραφικοῦ μουσείου καὶ νὰ συνενογθῇ μετ' αὐτοῦ δύον ἀρρεφῆ τὴν ἐκλογὴν τῶν προτιμηθησμένων ἀντικειμένων ἐκ τῆς συλλογῆς του κ. Χόλουμπ.

— Τῇ πέμπτῃ Σεπτεμβρίου ἐωρατάσθη ἐπειδὴ τὸ Σιάκοντος προσεγκόντος τοῦ Κόντη Λαζαρί ἐκεῖ δὲ ὁ γνωστός φιλόσοφος Ηέτερος Λαζαρίς ἐπλεῖσε παρὰ τὸν τάφον του τὸ ἔγκλωμα του τοῦ μεγάλου φιλοσόφου, ἀνγκγείλας συγγρόνως καὶ τὴν ὑπὸ τῶν ὀπαδῶν του ἀγοραν τῆς οἰκίας, ἐν ἡ ξέρησεν ἐν Παρισίοις ὁ Κόντης. Ο κοιτών, τὸ γραφεῖον καὶ ἐν γένει τὸ διαμέρισμα τὸ οποῖον κατετίχει διὸδικαλος θὰ διειπηρηθῶσιν ὡς εἴχον ζώντος κατέστησαν. Η διειπηρηθῶσιν ὡς εἴχον ζώντος εἰς εὐλαβῆ προσκύνησιν, ἡ λοιπὴ δὲ οἰκία θὰ γοητιμοποιηθῇ ὅπως καὶ μέγιστος διώδεις τὰς συνενογμένας της Revue Occidentale τοῦ ὄργανου αὐτῶν.

Θεατρικά

Η «Γαλλικὴ Κωμῳδία» πρόκειται νὰ ἀνακινθήσῃ προσεγκῶς ἀπὸ σκηνῆς τὴν «Ἀντιγόνην» τοῦ Σοφοκλέους. Διὸ νὰ διατηρήσῃ ἡ παράστασις γαλλικὸν γραμματῆρα δὲν ἐγγρησιμοποιηθῇ ἡ μουσικὴ τοῦ Μένδελστον, ἀλλὰ τὰ γροικὰ ἐμελοποιηθῆσαν ὑπὸ τοῦ Γαλλού μουσουρογοῦ Σκίν-Σκένενς.

— Παρατελιμανίας ὡς διδάσκαλος τῆς τῆς ἡ παγγελίας εἴναι τῷ Όδειψι Αθηνῶν ὁ διακεκριμένος ἡθοποιὸς κ. Διονύσιος Ταθουλάρης.